

Stefan Karol Kozłowski, Janusz Budziszewski, Karol Szymczak

Grzybowa Góra, gm. Mirzec, woj. kieleckie. Zespół stanowisk "Rydno"

Informator Archeologiczny : badania 13, 11-12

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Osady zawierające zabytki są starsze od zlodowacenia Warty i mogą reprezentować interglacial lubelski bądź Wielki.

Badania będą kontynuowane.

Materiały po opracowaniu będą przechowywane w Muzeum Okręgowym w Sieradzu i w Muzeum Wydziału Geologii UW.

GRZYBOWA GÓRA, gm. Mirzec
woj. kieleckie
Zespół stanowisk "Rydno"

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził doc. dr hab. Stefan Karol Kozłowski przy współpracy mgr mgr Janusza Budziszewskiego /autor sprawozdania/ Karola Szymczaka oraz studentów UW i UMCS. Finansował UW. Drugi i trzeci sezon badań. Osadnictwo od schyłkowego paleolitu po wczesny brąz związane z eksploatacją hematytu /ochry/.

Badany zespół stanowisk położony jest na północnym tarasie rzeki Kamiennej, na uroczysku zwanym "Nad Płaską" oddalonym niespełna 2 km od kopalni hematytu. W sezonie 1978 założono tam 3 wykopy - R IV/78, R V/78, R VI/78, zaś w 1979 dalsze trzy: R I/79, R II/79 i R III/79.

Wykopy R IV/78, R I/79 i R III/79 o łącznej powierzchni ok. 80 m² usytuowane były w pobliżu zniszczonej krawędzi tarasu. Dostarczyły one ok. 6 500 zabytków krzemiennych - w tym niespełna 350 form narzędziowych i charakterystycznych form technicznych oraz ponad 1 000 fragmentów ceramiki. Zabytki leżały we współczesnej glebie leśnej i starym poziomie iluwialnym oraz w dwóch obiektach - palenisku i jamie osadniczej. Zabytki krzemienne nie tworzyły na ogół wydzielających się skupień, tylko w północno-zachodniej części badanego obszaru uchwycono na powierzchni 2 m² część wydzielającej się krzemnicy. W inwentarzu krzemiennym wystąpiły elementy paleolityczne /świdarskie/, mezolityczne, neolityczne i wczesnobrązowe. Wśród ceramiki udało się wyróżnić fragmenty naczyń kultur: pucharów lejkowatych, amfor kulistych, KM, KT oraz fragmenty zdobione ornamentem bruzdowym. Znalezione też całkowicie zachowany pucharek lejkowaty zdobiony ornamentem sznurowym pod krawędzią.

Wykopy R V/78 i R II/79 o łącznej powierzchni 59 m² założono w odległości ok. 70 m na północ od brzegu tarasu Kamiennej. Były one kontynuacją wykopu R VII/77. Uchwycono w nich zachodni skraj krzemnicy świdarskiej związanej z obiektem wypełnionym piaskiem z domieszką rozmytego hematytu. Większą część tego obiektu zbadano w roku 1977. W odległości ok. 8 m na południowy wschód od krzemnicy świdarskiej przebadano niewielką krzemnicę janiślawicką, również leżącą w piasku z domieszką rozmytego hematytu. Pomiędzy krzemnicami odkryto bardzo zwarte skupisko 27 wiórów częściowo tworzących składanki - "skarby"? W sumie wykopy dostarczyły ok. 1 850 zabytków krzemiennych, w tym ok. 100 form narzędziowych i charakterystycznych form technicznych. W trakcie badań uży-

skano również interesujące dane dla rekonstrukcji procesu niszczenia stanowisk piaskowych przez wykroty drzew.

Wykop R VI/78 założono w pobliżu skraju tarasu Kamiennej między wykopem R VI/77, a wykopami S. Krukowskiego z 1957 r. Na powierzchni niespełna 10 m² wyeksplorowano wyraźnie zarysowaną, choć niewielką krzemnicę /kultura świderska? / leżącą w piasku z domieszką mocno rozmytego hematytu. Zawierała ona ok. 1 250 zabytków krzemiennych, wśród których wyróżniono tylko kilka form narzędziowych.

Na obszarze kilkudziesięciu arów przeprowadzono badania sondażowe metodą dołkowania, lokalizując kolejne 3 niewielkie krzemnice oraz północną granicę strefy występowania zabytków w rejonie wykopów R IV/78, R I:III/79. W miarę możliwości kontynuowano także badania powierzchniowe kompleksu "Rydno". Doprowadziły one do odkrycia kilku dalszych stanowisk.

Badania będą kontynuowane.

Materiały znajdują się w IA UW.

JANUSZKOWO KUJAWSKIE, gm. Nowa Wieś Wielka

woj. bydgoskie

Stanowisko 25

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Katedra Archeologii

Zespół Badań Kujaw

Muzeum Archeologiczne Poznań

Badania prowadził dr Andrzej Prinke. Finansował WKZ w Bydgoszczy i Katedra Archeologii UAM w Poznaniu. Drugi sezon badań, Stanowisko piaskowo-torfowe kultury komornickiej.

Stanowisko leży na zachodnim skraju długiego wału wydmnego o orientacji wschód-zachód, bezpośrednio na północ od drogi polnej do Nowej Wsi Wielkiej oraz rozległego torfowiska. Kontynuowano eksplorację wykopu wydmnego, usytuowanego na południowym zboczu wału, poszerzając go w kierunku półn., wsch. i półd. o dalszych 136 m². Materiały archeologiczne zalegały począwszy od powierzchni do głęb. 1,2 m.

Uzyskany inwentarz krzemienny liczy 1 291 okazów wydzielonych /rdzeni i narzędzi/ oraz 6 820 egz. z kategorii wyrobów masowych /półsurowiec i odpadki/. Ponadto odkryto 828 drobnych fragmentów kości oraz 7 fragmentów ceramiki schyłkowoneolitycznej. Podobnie, jak w poprzednim sezonie, zabytki zalegały w układzie bezkrzemienicowym, dość równomiernie rozmieszczone w płaszczyźnie poziomej i pionowej, rzadnąc jedynie na południowym skraju wykopu, przy granicy z drogą polną.

Skład typologiczny inwentarza krzemiennego potwierdził dotychczasowe datowanie stanowiska na wczesny mezolit i jego przynależność do kultury komornickiej. Na wschodnim skraju wykopu odkryto 4 dołki postłupowe, z których trzy tworzą skupienie o średnicy poniżej 1 m. W tym samym